

ΕΠΑΦΕΣ

Τρεις κόσμοι

Παρατηρούσα πριν λίγο καιρό σε ένα λύκειο του Ηρακλείου τη συνάντηση τριών κόσμων με την ευκαιρία της ενημέρωσης για τη σχολική πρόοδο των παιδιών, τα οποία σήμερα παίρνουν γραπτά τον "έλεγχο". Ο κόσμος των παιδιών, εφήβων πια, ο κόσμος των γονιών και ο κόσμος των καθηγητών ήταν τόσο ολοφάνερα διαφορετικοί μεταξύ τους, όπως και όλοι μαζί τόσο διαφορετικοί σε σχέση με δυο-τρεις δεκαετίες στο παρελθόν. Οι διαφορές έχουν να κάνουν βασικά με

ΤΗΣ
ΝΙΚΗΣ
ΔΕΛΗΚΑΝΑΚΗ*

τον τρόπο αντίληψης για τη ζωή και τη συμπεριφορά στο αξιακό σύστημα, που αντανακλούν και στη μη λεκτική συμπεριφορά, στοιχείο της οποίας είναι και η εξωτερική εμφάνιση. Έβλεπες τα παιδιά τόσο ζωηρά στα αστεία τους και στην κίνησή τους, τόσο εκφραστικά με τα όρθια από ζελέ μαλλιά τους και τα ανέμελα σπορούχα τους, με βασικό στοιχείο το τζιν σε όλες τις πιθανές εκδοχές για αγόρια και κορίτσια, και τα απαραίτητα σκουλαρίκια και όχι μόνο στο αφτί, σημειωτικό σύμβολο φυσικά και όχι κόσμημα, ως δήλωση του ανέταχτου στη δομημένη κοινωνία των μεγάλων. Ξεχώριζες πότε-πότε και τα ακουστικά από CD-player, και τα καιρόσουν.

Πίσω από τα χαμογελαστά πρόσωπά τους μπορούσες να διακρίνεις την αγωνία για τους βαθμούς, που μεταφράζεται σε προεόρτια αγωνία για το αυριανό μέλλον τους. Οι απαιτήσεις της σχολικής ύλης έχουν αυξηθεί σε σύγκριση με άλλα χρόνια, ο ανταγωνισμός στην αγορά εργασίας απαιτεί καλά πιστοποιημένες δεξιότητες και γνώσεις, νέα μαθήματα, νέες μεθοδολογίες και νέα αναλυτικά προγράμματα, μαζί και οι κατά καιρούς υπουργικές μεταρρυθμίσεις που τους "βομβαρδίζουν", αφήνοντας μια αόριστη επιβολή του τύπου «αν θέλεις να επιβιώσεις, τότε σχολείο το πρωί, φροντιστηριακά μαθήματα το απόγευμα και διάβασμα το βράδυ».

Άλλα χρόνια, πριν δυο-τρεις δεκαετίες, τα παιδιά μπορεί να ήταν και 40 μέσα σε μία τάξη. Δεν υπήρχαν όμως τόσα νέα αντικείμενα, ενώ οι κοινωνικές σχέσεις ήταν πιο δομημένες. Σήμερα, όλα δυσκόλεψαν. Οι κοινωνικές δομές έχουν υποστεί τόσες αλλαγές, που τα παιδιά αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη συναισθηματική και κοινωνική ζωή τους. Αυτά τα σύγχρονα παιδιά αδυνατεί να τα καλύψει γνωστικά και συναισθηματικά το σύγχρονο σχολείο, απλά γιατί δεν έχει εκσυγχρονίσει όλες τις δομές του. Είναι αργό και γραφειοκρατικό, ενώ στερείται σχεδιασμού και αποφάσεων υπέρ γενναίων χρηματοδοτήσεων. Τα παιδιά έχουν δίκιο να διαμαρτύρονται.

Ο κόσμος των γονιών είναι διαμετρικά αντίθετος από τον παραπάνω. Οι μαμάδες, επιμελώς περιποιημένες, φόρεσαν τα καλά τους ταγιεράκια για τη συνάντηση με τους καθηγητές. Οι πατεράδες, λιγότερο τυπικοί, περίμεναν και αυτοί υπομονετικά στις ουρές που σχημάτιζαν οι ενημερώσεις - τις μεγαλύτερες φυσικά τις είχαν οι φιλόλογοι... «Λένε πολλά», έλεγαν οι μπροστινοί στους πίσω.

Η δική τους αγωνία είναι πραγματικά μεγάλη για το μέλλον των παιδιών, αφού στο γήπεδο της ζωής οι ίδιοι παίζουν σκληρό παιχνίδι καθημερινά, ενώ οι προσδοκίες τους από το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα διαψεύδονται συχνά. Οι γονείς έχουν δίκιο να διαμαρτύρονται.

Ο κόσμος των καθηγητών είναι διχασμένος: από τη μια όσοι επιτελούν απλά αυτό που ορίζει το γνωστικό τους αντικείμενο και από την άλλη όσοι προβληματίζονται για τη συνεχιζόμενη συσσώρευση των προβλημάτων στο σχολείο και την ανεπάρκεια κάλυψης των κοινωνικο-συναισθηματικών αναγκών των παιδιών. Η Πολιτεία έχει ευθύνη. Διαμαρτύρονται, και έχουν δίκιο.

* Η κ. Νίκη Δελικανάκη είναι σχολική σύμβουλος Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.